

Søknad

Søknadsnr.	2026-0217	Søknadsår	2026	Arkivsak
Støtteordning	Agder: Tilskudd til regionale næringsutviklingsprosjekter			
Prosjektnavn	Forprosjekt: Beredskapsindustri Agder			

Kort beskrivelse

Forprosjektet skal avklare hvordan eksisterende industri i Agder kan bidra til sivil beredskap og kraftberedskap gjennom kompetanse, personell, reparasjon, reservedeler og samvirke. Prosjektet skal kartlegge kapasitet, utvikle pilotmodeller og legge grunnlag for et hovedprosjekt som kan utløse ny næringsaktivitet, nye leveranser og økt regional verdiskaping.

Prosjektbeskrivelse

Forprosjekt: Beredskapsindustri Agder skal utvikle et konkret beslutningsgrunnlag for hvordan eksisterende industri i Agder kan bidra til å styrke sivil beredskap og kraftberedskap, samtidig som dette kan åpne for ny næringsaktivitet, nye leveranser og økt regional verdiskaping. Prosjektet tar utgangspunkt i at kraftsystemet er en grunnleggende forutsetning for kritiske samfunnsfunksjoner, og at økt usikkerhet knyttet til forsyningskjeder, cyberhendelser, sabotasje og lange ledetider på kritiske komponenter gjør det nødvendig å se nærmere på hvordan regional industriell kapasitet kan mobiliseres raskere og mer systematisk. Agder har sterke industri- og energimiljøer og dermed et særskilt mulighetsrom for å utvikle løsninger i skjæringspunktet mellom industri, energi og samfunnssikkerhet.

Prosjektet er et forprosjekt. I denne fasen er målet ikke å etablere ferdige ordninger, men å avklare hvilke kapasiteter som finnes i regionen, hvilke behov som kan møtes av regional industri, hvilke barrierer som må håndteres, og hvilke pilotmodeller som bør prioriteres i et senere hovedprosjekt. Arbeidet vil særlig rette seg mot to områder: reparasjon og reservedelsberedskap, og industriell støtte til kraftsystem og nettinfrastruktur. Det skal kartlegges hvilke bedrifter, kompetanser, personellressurser og utstyr som kan være relevante, og vurderes hvordan disse kan inngå i mer systematisk samhandling med kraft- og netttaktører og offentlige beredskapsmiljøer.

I prosjektperioden skal det gjennomføres kartlegging, dialogmøter, analysearbeid og utvikling av scenarioer. Det skal også utredes pilotmodeller for blant annet beredskapspool, reparasjons- og reservedelsberedskap, mobil reparasjon og mulig regional reparasjonshub. Videre skal prosjektet planlegge og gjennomføre minst én samvirkeøvelse for å teste hvordan industri, energisektor og offentlig side kan samhandle i praksis. Dette skal gi et mer etterprøvbart grunnlag for å vurdere hva som er realistisk, hvilke løsninger som har størst effekt, og hvordan disse kan organiseres og finansieres videre.

Prosjektets primære målgrupper er industribedrifter i Agder, særlig innen prosessindustri, offshore service og mekaniske/elektrotekniske fagmiljøer, samt kraft- og netttaktører, kommuner og relevante kunnskapsmiljøer. Det forventede resultatet er en dokumentert oversikt over relevante industrielle kapasiteter i Agder, en vurdering av hvilke beredskapsbehov regional industri kan bidra til å møte, og

en analyse av hvor dette kan gi grunnlag for nye tjenester, nye leverandørroller og nye markedsmuligheter. Prosjektet skal munne ut i anbefalte pilotmodeller og et forslag til hovedprosjekt. Ambisjonen er dermed å legge grunnlag for et videre utviklingsløp som både kan styrke samfunnsrobustheten og bidra til ny industriell aktivitet, flere kompetansearbeidsplasser og økt verdiskaping i Agder.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	GCE NODE Org.nr:989455702 post@gcenode.no	Slottsquartalet, Tordenskjoldsgt. 9 4612 KRISTIANSAND S	90866856
Kontakt- person	Knut Mjåland knut@gcenode.no	Slottsquartalet, Tordenskjoldsgt. 9 4612 KRISTIANSAND S	+47 917 29 374
Prosjekt- leder	Stephen Sayfritz Stephen@gcenode.no	Slottsquartalet, Tordenskjoldsgt. 9 4612 KRISTIANSAND S	40550960

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

Ja, GCE NODE og GCE NODE SERVICE AS har mottatt offentlig støtte de tre siste årene.

Vi har mottatt midler fra Innovasjon Norge, Agder Fylkeskommune, Regionale næringsfond, og kommuner i Agder.

Vi har også mottatt fra delvis offentlige tilsagnsgivere som Sørlandets Kompetansefond og Aust Agder Utviklings- og KompetanseFond.

Spesifikasjon

Bakgrunn

Agder har sterke forutsetninger for å utvikle nye løsninger i skjæringspunktet mellom industri, energi, beredskap og samfunnssikkerhet. Regionen har ledende industrimiljøer, energiselskaper, teknologibedrifter og FoU-aktører, samt en etablert samarbeidskultur mellom næringsliv, offentlig sektor og akademia. Samtidig er kraftsystemet en grunnleggende forutsetning for at kritiske samfunnsfunksjoner, næringsliv og offentlig beredskap skal fungere i både normale og ekstraordinære situasjoner.

Prosjektet er initiert fordi det i dag finnes et tydelig gap mellom regionens industrielle kapasitet og hvordan denne kapasiteten kan tas i bruk for å styrke kraftberedskap og gjenopprettingsevne ved større hendelser. Agder har betydelig kompetanse innen mekaniske og elektrotekniske fag, automasjon, vedlikehold, logistikk, prosjektgjennomføring og feltoperasjoner. Dette er kompetanse som kan være svært relevant for drift, reparasjon og gjenoppretting av kraftsystemet i en sivil beredskapssituasjon. Likevel er denne kapasiteten i liten grad kartlagt, organisert og koblet til behovene hos energiselskaper, nettselskaper og andre beredskapsaktører.

Det er derfor nødvendig å gjennomføre dette prosjektet nå. Trusselbildet er endret, og samfunnet er mer oppmerksomt på sårbarheter knyttet til kritisk infrastruktur, forsyningskjeder, cyberhendelser og lang gjenopprettingstid ved bortfall av viktige komponenter. Samtidig gir dette nye muligheter for regional industri. Dersom Agder lykkes med å utvikle modeller for reparasjon, reservedelsberedskap, mobilisering av personell og samvirke mellom industri og energisektor, kan dette ikke bare styrke regional robusthet, men også danne grunnlag for nye tjenester, nye leveranser, nye markeder og økt verdiskaping.

Prosjektets problemstilling er derfor hvordan industriell kapasitet i Agder kan mobiliseres og organiseres for å støtte kraftsystemet i en sivil beredskapssituasjon, og hvordan dette samtidig kan bidra til næringsutvikling og ny industriell aktivitet i regionen. Dette er en problemstilling som ingen enkeltaktør kan løse alene. Den krever samhandling mellom industribedrifter, energiselskaper, kommuner, beredskapsaktører og FoU-miljøer. Nettopp derfor er prosjektet utformet som et regionalt utviklingsprosjekt.

Søknaden har en tydelig rød tråd mellom bakgrunn, problemstilling, mål, metode og aktivitetsplan. Bakgrunnen er behovet for å styrke kraftberedskap og samtidig utløse nye næringsmuligheter i Agder. Problemstillingen er hvordan regionale ressurser kan kobles sammen og brukes mer systematisk. Målet er å utvikle et beslutningsgrunnlag og et konkret pilotopplegg for videre arbeid. Metoden er kartlegging, analyse, scenarioarbeid, samhandling og utvikling av modeller for organisering og finansiering. Aktivitetene er valgt for å svare konkret på dette, blant annet gjennom kartlegging av regional kapasitet, dialog med relevante aktører, vurdering av pilotmodeller og planlegging av samvirkeøvelse.

Prosjektet er et forprosjekt, og skal legge grunnlaget for et senere hovedprosjekt. I denne fasen skal vi ikke etablere en permanent ordning, men utvikle et kunnskapsgrunnlag, avklare mulighetsrommet og konkretisere hvilke modeller som bør prøves ut videre. Forprosjektet skal identifisere hvilke kapasiteter som finnes i regionen, hvilke barrierer som må løses, hvilke samarbeidsformer som er realistiske, og hvilke pilotmodeller som har størst potensial. Det skal munne ut i en anbefaling for hovedprosjekt, med tydelige forslag til organisering, partnere, aktiviteter og finansieringsbehov.

Prosjektet er også relevant fordi det svarer godt på støtteordningens mål om regionale utviklingsprosjekter som kan bidra til ny næringsutvikling, økt verdiskaping og flere arbeidsplasser. Dette er ikke et prosjekt for én virksomhet, men et regionalt samhandlingsprosjekt som skal komme flere aktører til gode. Ved å koble eksisterende industrikompetanse til nye behov innen kraftberedskap og kritisk infrastruktur, kan prosjektet bidra til å utvikle en mer robust og variert næringsstruktur i Agder. Det kan også åpne for nye leverandørkjeder og nye forretningsområder med overføringsverdi til andre regioner og markeder.

Samlet sett er bakgrunnen for prosjektet at Agder har et særskilt mulighetsrom: Regionen har sterke industri- og energimiljøer, men mangler i dag en strukturert modell for hvordan disse kan samvirke om kraftberedskap og gjenoppretting. Dette forprosjektet skal fylle dette gapet. Gjennom kartlegging, analyse, samhandling og utvikling av pilotmodeller skal prosjektet legge grunnlag for et hovedprosjekt som både styrker sivil beredskap og bidrar til ny industri, nye markedsmuligheter og økt regional verdiskaping.

Prosjektmål

Hovedmålet med forprosjektet er å utvikle et beslutningsgrunnlag for hvordan industriell kapasitet i Agder kan styrke kraftberedskap og gjenopprettingsevne i en sivil beredskapssituasjon, og samtidig legge grunnlag for ny næringsutvikling, nye industrielle samarbeidsmodeller og økt regional verdiskaping. Forprosjektet skal konkretisere et regionalt pilotopplegg som kan prøves ut i et hovedprosjekt.

Prosjektet skal avklare hvordan prosessindustri, offshore service-industri, mekaniske og elektrotekniske bedrifter, energiselskaper, kommuner og FoU-miljøer kan samhandle mer systematisk om reparasjon, reservedeler, personellmobilisering, øving og organisering. Samtidig skal prosjektet identifisere hvor slik samhandling kan utløse nye leveranser, nye tjenester, nye markeder og nye forretningsmuligheter for bedrifter i Agder, særlig i skjæringspunktet mellom energi, beredskap, industri og samfunnssikkerhet.

Forankring

Prosjektet er regionalt forankret ved at det kobler sammen sentrale aktører i Agder på tvers av næringsliv, energisektor, offentlig sektor og akademia. Forprosjektet tar utgangspunkt i samarbeid mellom industrimiljøer i GCE NODE-, relevante kraft- og nettaktører og Universitetet i Agder/CIEM. Prosjektet er dermed forankret i miljøer som både har kompetanse, gjennomføringsevne og direkte relevans for problemstillingen, og som sammen kan utvikle et regionalt pilotgrunnlag for videre arbeid.

Prosjektet er også tydelig forankret i Agder fylkeskommunes prioriteringer. Utlysningen vektlegger regionale utviklingsprosjekter som bidrar til næringsutvikling, nye arbeidsplasser, samarbeid på tvers av sektorer og oppfølging av Regionplan Agder 2030. Det er særlig relevant at ordningen løfter fram bærekraftig verdiskaping, mer variert næringsstruktur, samarbeid mellom næringsliv, akademia og offentlig sektor, samt smart og robust energibruk og energiinfrastruktur. Dette prosjektet svarer direkte på disse føringene ved å koble styrket kraftberedskap og samfunnssikkerhet med nye industrielle muligheter, nye samarbeidsmodeller og økt regional verdiskaping i Agder.

Prosjektet er et forprosjekt og omfatter ikke fysiske investeringer eller tiltak som utløser behov for vurdering opp mot reguleringsplan. Dersom prosjektet videreføres i et hovedprosjekt med eventuelle fysiske løsninger, som for eksempel lager- eller hubfunksjoner, vil dette bli avklart og vurdert i samsvar med relevante planer og regelverk.

Prosjektorganisering

Prosjektet organiseres med prosjekteier, prosjektleder, en liten operativ prosjektgruppe og en styrings-/referansegruppe med relevante aktører fra industri, energisektor, offentlig sektor og FoU. Denne organiseringen er valgt fordi prosjektet er tverrsektorielt og krever både tett oppfølging i det daglige og bred forankring underveis. Prosjektleder vil ha ansvar for fremdrift, koordinering, partnerdialog, økonomi, leveranser og rapportering, mens styrings-/referansegruppen skal bidra med strategisk forankring og kvalitetssikring.

Prosjektet er tenkt ledet av Stephen Sayfritz. Han er i dag leder for innovasjon, forskning og utvikling i GCE NODE, der han leder tverrsektorielle prosjektløp i Agder og utvikler økosystemprosjektet «Fremtidens Forsvarsindustri Sør» i samarbeid med industri, FoU-partnere, investorer og offentlige aktører. Han har bred erfaring med strategisk utviklingsarbeid, partnerskap, prosjekt- og porteføljestyling og finansieringsløp i skjæringspunktet mellom næringsliv, offentlig sektor og akademia.

Han har også relevant erfaring fra Morrow Batteries, Eyde-klyngen, NIVA og IFE. Dette omfatter blant annet utvikling av industrinære FoU- og innovasjonsprosjekter, arbeid med forsyningskjeder og logistikk, personalansvar, samarbeid med virkemiddelapparatet og ledelse av komplekse utviklingsprosesser. Denne bakgrunnen er særlig relevant for et prosjekt som skal koble industriell kapasitet, energisystemer og beredskap i Agder.

I tillegg vil prosjektet trekke på faglige og praktiske ressurser fra relevante industribedrifter, kraft- og nettaktører, kommuner og UiA/CIEM. Det er særlig behov for kompetanse innen mekaniske og elektrotekniske fag, automasjon, vedlikehold, logistikk, OT-sikkerhet, scenarioarbeid og samvirke. Denne kombinasjonen av prosjektledelse, regionalt nettverk og fagressurser vurderes som godt egnet til å sikre gjennomføring og måloppnåelse i forprosjektet.

Samarbeidspartnere

Prosjektet planlegges gjennomført i samarbeid med relevante regionale aktører innen næringsliv, energisektor, offentlig sektor og kunnskapsmiljø. Invest in Agder vil være en sentral samarbeidspartner, særlig knyttet til regional posisjonering, vurdering av verdiskapingspotensial og koblingen mellom prosjektets beredskapsdimensjon og muligheter for ny næringsaktivitet i Agder.

Det legges i tillegg opp til dialog med aktuelle kraft- og nettaktører, industribedrifter i regionale industrimiljøer, relevante kommuner og fagmiljøer. Disse vil primært bidra med faglige innspill, kunnskap om behov og kapasitet, deltakelse i kartlegging og vurdering av mulige pilotmodeller. Samarbeidet i forprosjektet vil i hovedsak være knyttet til innsiktsarbeid, forankring og kvalitetssikring av prosjektets anbefalinger.

Når det gjelder finansiering, er det vurdert flere muligheter, herunder egeninnsats/in-kind fra involverte aktører samt aktuelle regionale og nasjonale virkemidler. For dette forprosjektet vurderes den omsøkte støtteordningen som særlig relevant, fordi den er innrettet mot regionale utviklingsprosjekter med samarbeid på tvers av sektorer og potensial for økt verdiskaping. Andre finansieringskilder kan være mer aktuelle i en senere fase, særlig dersom prosjektet videreføres til hovedprosjekt eller pilotering.

Aktiviteter

AP1 Kartlegging og innsikt

Kartlegging av relevante bedrifter, kompetanser, personellressurser og utstyr i regionale industrimiljøer, samt dialog med kraft-/nettaktører, kommuner og andre relevante aktører. Midlene brukes til prosjektledelse, møter, intervjuer og analyse.

AP2 Scenarioer og samvirkemodeller

Utvikling av realistiske scenarier knyttet til blant annet sabotasje, cyberhendelser, langvarig strømbrudd og bortfall av ekom. Dette skal brukes til å vurdere hvordan regional industriell kapasitet kan støtte kraftsystemet og til å teste samvirkemodeller. Midlene brukes til faglig tilrettelegging, prosessedelse og utvikling av scenarier.

AP3 Pilotmodeller og analyser

Utredning av mulige pilotmodeller for tilkalling av personell, mobil reparasjon, delt lager, beredskapspool og regional reparasjonshub. Midlene brukes til analysearbeid, møteprosesser og utvikling av anbefalinger.

AP4 Samvirkeøvelse

Planlegging og gjennomføring av minst én samvirkeøvelse med relevante aktører fra industri, kraftsektor og offentlig side. Øvelsen skal teste tilkalling, logistikk, kommunikasjon og rolleforståelse. Midlene brukes til planlegging, fasilitering, gjennomføring og evaluering.

AP5 Rapportering og formidling

Utarbeidelse av sluttrapport med anbefalinger og forslag til hovedprosjekt, samt enkel formidling og forankring av resultater hos sentrale regionale aktører. Midlene brukes til rapportering, bearbeidning av resultater og formidling.

Bruk av midler

Den omsøkte støtten vil i hovedsak dekke prosjektledelse, koordinering, analysearbeid, møte- og workshopgjennomføring, utvikling av scenarier og øvingsopplegg samt rapportering og formidling. Aktivitetene er valgt for å svare direkte på prosjektets problemstilling og vil gjenfinnes i kostnadsoverslaget.

Målgrupper

Primære målgrupper:

- Industribedrifter i Agder, særlig innen prosessindustri, offshore service og mekaniske/elektrotekniske fagmiljøer
- Kraft- og nettakører med ansvar for drift, vedlikehold og beredskap
- Kommuner og andre relevante offentlige beredskapsaktører
- Relevante kunnskapsmiljøer, herunder UiA/CIEM

Hvordan målgruppene involveres:

- Deltakelse i kartlegging, intervjuer og møter
- Bidrag med innsikt om behov, kapasitet og mulige løsninger
- Deltakelse i scenarierarbeid og vurdering av pilotmodeller
- Deltakelse i minst én samvirkeøvelse og i forankring av resultater

Sekundær målgruppe:

– Politiske myndigheter og virkemiddelapparat, som skal nås gjennom formidling av prosjektets resultater og anbefalinger

Resultat

Forprosjektet skal gi et konkret og etterprøvbart grunnlag for hvordan eksisterende industri i Agder kan bidra til å styrke sivil beredskap og kraftberedskap, og samtidig åpne for ny industriell aktivitet, nye markedsmuligheter og økt regional verdiskaping. Prosjektet skal synliggjøre hvordan kompetanse og kapasitet i regionens industrimiljøer kan brukes i nye sammenhenger, særlig innen reparasjon, reservedelsberedskap, mobilisering, logistikk, vedlikehold og støtte til kritisk infrastruktur.

Det forventes at prosjektet skal resultere i:

- en kartlagt oversikt over relevante industribedrifter, kompetanser og kapasiteter i Agder
- en vurdering av hvilke beredskapsbehov som helt eller delvis kan møtes av regional industri
- en identifisering av områder der eksisterende industribase kan utvikle nye tjenester, nye leverandørroller og nye markedsmuligheter
- en vurdering av hvordan dette kan bidra til økt verdiskaping, flere kompetansearbeidsplasser og en mer variert næringsstruktur i Agder
- utredede pilotmodeller for hvordan industri, energisektor og offentlig side kan samhandle mer systematisk
- en anbefaling om videre hovedprosjekt, inkludert forslag til organisering, partnere og videre finansieringsbehov

Forprosjektet skal ikke løse utfordringene fullt ut, men gi et bedre beslutningsgrunnlag for et hovedprosjekt som kan utvikle, teste og pilotere konkrete løsninger. Det viktigste forventede resultatet er dermed at prosjektet viser hvordan Agders eksisterende industribase kan bli en del av løsningen innen sivil beredskap, samtidig som det legger grunnlag for ny industri, nye arbeidsplasser og økt regional verdiskaping.

Effekter

Forprosjektets resultater skal gi et bedre grunnlag for måloppnåelse ved å vise hvordan eksisterende industri i Agder kan bidra til sivil beredskap og kraftberedskap, og samtidig hvor dette kan gi grunnlag for ny verdiskaping, nye leveranser og ny industriell aktivitet. Når prosjektet leverer kartlagt industrikapasitet, vurderte beredskapsbehov, utredede pilotmodeller og forslag til hovedprosjekt, vil det redusere usikkerhet og gjøre det lettere å prioritere hvilke løsninger og samarbeidsformer som bør utvikles videre.

Den viktigste effekten på kort sikt er bedre samhandling og et tydeligere beslutningsgrunnlag. På mellomlang sikt er effekten at Agder får et bedre utgangspunkt for et hovedprosjekt som kan utvikle og teste konkrete løsninger. På lengre sikt er målet at dette kan bidra til en sterkere regional beredskapskapasitet, nye markedsmuligheter, flere kompetansearbeidsplasser og en mer variert næringsstruktur.

Avgjørende for måloppnåelsen er at prosjektet klarer å mobilisere relevante aktører, kartlegge reelle kapasiteter og behov, og omsette innsikten til et begrenset antall realistiske pilotmodeller. Størst risiko ligger i manglende deltakelse fra nøkkelaktører og i at prosjektet identifiserer mange muligheter uten å klare å samle aktørene om tydelige prioriteringer for videreføring.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Det lastes ikke opp eget milepælsplan/prosjektdiagram som vedlegg. Tidsplanen spesifiseres derfor verbalt i søknaden.

August 2026 – Oppstart av prosjektet, etablering av prosjektgruppe, detaljering av gjennomføring og oppstart av kartlegging.

September–oktober 2026 – Kartlegging av relevante industribedrifter, kompetanser, kapasiteter og behov, samt dialog med kraft-/nettaktører, kommuner og andre relevante aktører.

November 2026 – Analyse av funn og utvikling av scenarier for hvordan eksisterende industri i Agder kan støtte sivil beredskap og kraftberedskap.

Desember 2026–januar 2027 – Vurdering av mulige pilotmodeller, samarbeidsformer og finansierings-/organiseringsmodeller.

Februar 2027 – Planlegging av samvirkeøvelse/workshop og forankring av foreløpige anbefalinger.

Mars 2027 – Gjennomføring av samvirkeøvelse/workshop og innhenting av innspill til videre prioriteringer. Slutføring av analyser, utarbeidelse av sluttrapport og anbefaling om videre hovedprosjekt. Prosjektet avsluttes 31.03.2027.

Kostnadsplan

Tittel	2026	2027	2028	2029	2030	SUM
Egeninnsats bedrifter	150 000	225 000				375 000
Innkjøp av tjenester og produkter	10 000	20 000				30 000
Prosjektledelse	120 000	160 000				280 000
Reisekostnader	20 000	20 000				40 000
Sum kostnad	300 000	425 000				725 000

Finansieringsplan

Tittel	2026	2027	2028	2029	2030	SUM
Agder Fylkeskommune	150 000	200 000				350 000
Bedrifter (in-kind)	150 000	225 000				375 000
Sum finansiering	300 000	425 000				725 000

Geografi

4200-Agder

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato